

Ők mesélték...

**Dr. Horváth Ágnes ideggyógyász
(Szombathely)**

A MÁGIKUS TERÁPIA...

1989-ben a Gyermekek Ideggondozó átküldött egy 18 éves fiút (L.) további epilepsziagondozás céljából. A fiú édesanyjával érkezett, aki elmondta, hogy fiánál ötéves kora óta jelentkeztek az epilepsziás roszszullétek, gyakori 1-2 perces pszichomotoros és havonta 1-1 alváshoz kötött generalizált roham formájában. A 80-as évek elején számos kiváló klinika próbálta rohamait beállítani. 1986-ban roham kapcsán fejsérülést szenvedett, azóta még intenzívebb a nappali pszichomotoros rohamok jelentkezése. Az anya elmondta, hogy a rohamok sztereotip módon ismétlődnek, fián páni félelem látszik, pupillája kitágul, hevesen megragad valamit, szorongatja, néha nyeldekkel. A roham megszűnte után is hosszasan nagyon szalad a szíve. Néha, ha időben észreveszi, és vizet itat a fiával, nem alakul ki a roham. Generalizált rohamai éjszaka, hajnal felé szoktak jelentkezni, nagyon erős görcsökkel. A magával hozott anyagban az EEG-leírások bal temporális epilepsziás aktivitást mutattak.

A domináns, határozott falusi asszony és dependens fia láthatóan szoros érzelmi közelségben élt. Megtudtam, hogy férje meghalt, 10 éve özvegy, fiával ketten maradtak, a vasárnapi misén kívül nem járnak sehová, nem tartanak kapcsolatot senkivel, kiváltképp nem a volt férje családjával. Amikor a meghalt apa családjáról beszéltek, jelentőségteljesen egymásra néztek. A fiú nehezen, de elvégezte az általános iskolát, de munkát nem kapott, anyja nem is engedné dolgozni.

A bemutatkozás után gondozási találkozásaink gyakoriak lettek, terápiás próbálkozásaim sikertelensége miatt. Kétségkívül terápiarezisztenciát mutatott. A változatlan rohamok miatt egyre indulatosabban jelentkeztek. Amikor újra meg újra a rohamjelekre terelődött a szó, mindig valamilyen sokat sejtető, bennfentes

pillantást váltottak, ami zavart, mert titkot sejtettem a háttérben. Terápiás kínlódásaimnak az anya vetett véget. Egyik alkalommal ünnepélyes nyugalomból már érkezésükkor éreztem, hogy valami történni fog. Az anya lassan, különös hangszúllyal kezdett beszélni.

– Hisz a boszorkányokban? – kérdezte.

Nevetve válaszoltam, hogy nem.

– Pedig vannak – kongtak a szavai.

Ez az átlagos értelmű falusi asszony előadta, hogy anyósával 10 éve nem beszélnek, mert az anyós okozta férje halálát, és most az unoka szemmel verése folyik. Ezért beteg a fia, a rontás miatt. Az anyós boszorkány. Bizonyítékuk is van rá. L. minden roham előtt látja a nagyanyját fekete ruhában repülni, ettől ijed meg anynyira, ettől a páni félelem. Fia első rohama szombaton volt, miután az anyós a hegy felé indult. Másnap a kútban kettős gyűrűt láttak, a ház előtt döglött galamb feküdt. Ekkor már a fiú is bekapcsolódott, izgatott hangon mesélte, hogy gyakran megjelenik, és akkor már tudja, hogy rosszul lesz. Néha a víz segít, ha gyorsan inni tud, nem fejlődik ki a roham – de mostanában már nincs erre ideje. Teljes meggyőződéssel állították a rontást, és számos bizonyító jelet felsorakoztattak.

Azt hittem nem hallok jól, hogy a XX. század végén ilyen középkori mitikus gondolkozással találkozom. Tökéletes, megingathatatlan paranoid rendszerrel álltam szemben. Hogy ki volt az induktor? A fiát gyermeki kötésben tartó domináns anya vagy a komplex vizuális aurákat megéltő fiú? Egymást indukálták. Az első döbbenetem után megpróbáltam összeszedni magam, és elhatároztam, nem konfrontálódok a téveszmékkal, és nem is erősítem őket. Racionális érveim úgysem hatottak volna. Megpróbáltam a bizalmukat még jobban megnyerni és beszéltetni őket. Bár a titok feltárulása enyhítette a feszültséget, a következő hónapban gyakrabban jöttek, mert több volt a roham. Az osztályos felvételtől elzárkóztak. A nyolcvanas évek végén kevés volt az antiepileptikus kezelési lehetőség, a meglévő gyógyszerek és kombinációk nem váltak be.

Egy nyirkos, ködös novemberi napon különös elszántságot sejtetve érkeztek. Az asszony szaggatott hangon elmondta, nem bírják tovább, fia gyógyulása érdekében cselekednie kell, most már látja, amíg a boszorkány él, fia nem tud meggyógyulni. El kell tennie az anyósát láb alól. A terve kész. Ma is futkos a hideg a hátamon, ahogy bizalmába avatva egy gyilkossági terv kellős közepébe kerültem. Lázasan gondolkoztam, mit tehetnék. Ha a rendőrségnek szólok a szándékáról, semmit sem érek vele, az asszony nyilvánvalóan letagadná. Teljes pánikban voltam, mit tegyek. Az elszántság, a mélyen átélt érzelmi, indulati involváltság nem hagyott bennem kétséget afelől, hogy az asszony képes a gyilkosságra. Meggyőződésem volt, hogy az akut pszichiátriai felvétel vagy a rendőrség nem oldaná meg a problémát. Időt kell nyernem, és pszichésen terelni őket.

Hirtelen beugrott, hogy nemrég kaptam egy prospektust egy új antiepileptikus készítményről, amit még nem próbáltam ki. Javasoltam nekik, hogy ez egy új, kiváló készítmény, ezzel még tegyünk egy kísérletet. Elmondtam azt is, hogy a rontás ellen vannak ellenszerek, például a szenteltvíz, vasárnap a templomban vegyenek magukhoz egy kis üveggel – hiszen a víz sokszor kivédte a rohamokat. Próbáljuk ki még ezt – biztattam az asszonyt. Elmentek, és én feszülten figyeltem a helyi újság híreit, nincs e híradás valamilyen kriminális esetről. Nevüket nem említve írtam pár sort a helyi papnak, hogy prédikáljon a babonák ellen.

Csend volt – nem jelentkeztek, híradás sem érkezett róluk. Hónapokig nem mertem utánuk kérdezni, de végül felhívtam a helyi körzeti orvost, aki jelezte, L. lényegesen jobban van, nagyon jól sikerült a beállítás az új szerrel. Soha nem jelentkeztek többé – talán mert a titkok tudója voltam.

Így mentettem meg egy boszorkány életét.

Dr. Nagy Edit háziorvos (Baja)

A rektális digitális vizsgálat (RDV) elvégzése néha elmarad. Elkönyveljük, hogy a betegnek fáj, vérzik az aranyere. Felírunk kúpot, kenőcsöt, és várjuk, hogy a beteg panaszmentessé váljon. Miért marad el a vizsgálat? Lustaságból,

álszeméremből, hanyagságból? Pedig végbéltáji panasz esetén igenis el kell végezni a rektális vizsgálatot!

Hadd szolgáljon példának az alábbi eset:

Ú. L., 62 éves férfi a rendelőbe lépve elutasítja az ülőhellyel kínálást, mert szívesebben áll. Pár napja nagyon szúr a végbele. A gyógyszerterében már vett kenőcsöt, de nem használt. Vérzést nem észlelt. Előzőleg nem emelt nehezet, nem volt szorulása.

Felfektetve a beteget, a végbél körül nem észlelhető elváltozás, külső aranyeres csomó, fissura nem látható. A végbélbe felnyúlva kb. 3-4 cm magasságban a bél lumenét áthidaló 4-5 cm hosszú, 3-4 mm vastagságú idegentestbe ütközött az ujjam. Kérdésre elmondta, hogy halat nem evett mostanában – szálkára gondoltam –, de kb. 1 hete csirkepörkölt maradékot evett. Feltételezve, hogy csirkecsontot nyelt, az akadálytalanul eljutott a végbeléig, ott keresztbe fordult és beékelődött, azonnal sebészetre utaltam, ahol rövid altatásban műtéttel eltávolították a csirkeszárnyból származó csonttöredéket. A gyógyulást követően teljesen panaszmentessé vált.

Számomra ez az eset ismételt figyelmeztetés volt, hogy vizsgálat nélkül soha ne javasoljak terápiát. Másrészt felhívja rá a figyelmet, hogy a RDV is fontos része az általános kivizsgálásnak.